

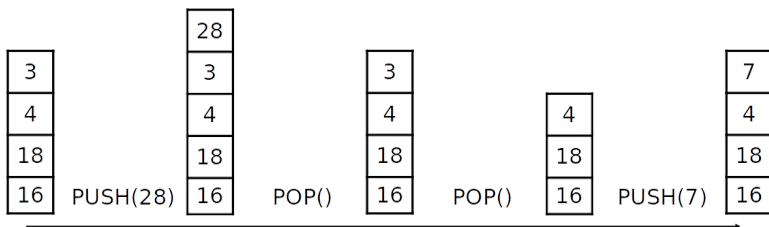
- Datastrukturer
- Stakke og køer
- Hægtede lister
- Dynamiske arrays

- Datastruktur: metode til at organisere data så det effektivt kan søges i, tilgås, ændres, ...
- Mål:
 - Hurtig,
 - Kompakt.
- Terminologi:
 - **Abstrakt** vs. **konkret** datastruktur
 - **Dynamisk** vs. **statisk** datastruktur

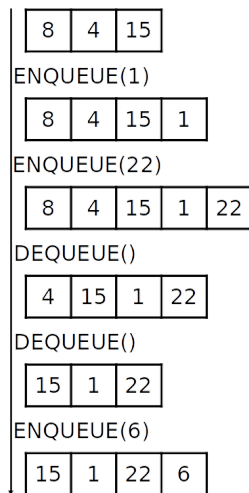
- Datastrukturer
- Stakke og køer
- Hægtede lister
- Dynamiske arrays

Stak (stack)

- **Stak:** Vedligehold en dynamisk sekvens (stakken) S af elementer under følgende operationer:
 - PUSH(x): tilføj element x til S
 - POP(): fjern og returner det **senest tilføjede** (nyeste) element fra S .
 - ISEMPTY(): Er S tom? (sand/falsk.)

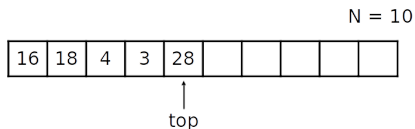
- **Kø**. Vedligehold en dynamisk sekvens (køen) Q af elementer under følgende operationer:
 - ENQUEUE(x): tilføj elementet x til Q .
 - DEQUEUE(): fjern og returner det **tidligst tilføjede** (ældste) element fra Q .
 - ISEMPY(): Er Q tom? (sand/falsk.)

- **Stakke:**
 - Parsing
 - Funktionskald
 - Backtracking
- **Køer:**
 - Skedulering af processer
 - Buffering
 - Bredde-først søgning på grafer

Implementation af stak ved hjælp af array

- **Stak.** Stak med **kapacitet N** .
- **Datastruktur.**
 - Array $S[0..N-1]$.
 - Index top i arrayet S .

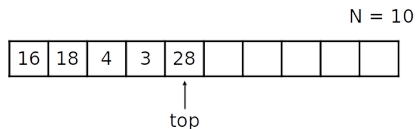

- **Operationer**
 - **PUSH(x):** Tilføj x på plads $top+1$ i S og forøg top med 1.
 - **POP():** Returner $S[top]$ og formindsk top med 1.
 - **ISEMPTY():** Er top lig med tallet -1 ? (sand/falsk.)
 - Check for overløb og underløb.

- **Eksempel**

$N = 10$ PUSH(2) PUSH(1) POP PUSH(7)

Implementation af stak ved hjælp af array

- Tid

- PUSH i $\Theta(1)$ tid,
- POP i $\Theta(1)$ tid,
- ISEMPTY i $\Theta(1)$ tid.

- Plads

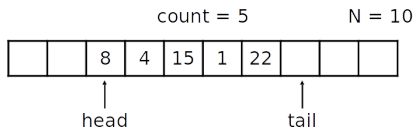
- $\Theta(N)$ plads.

- Ulemper

- Kapacitet N kendt fra start.
- Spilder plads når $|S| \ll N$.

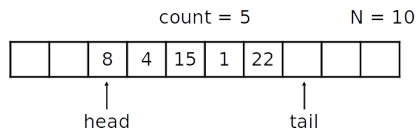
Implementation af kø ved hjælp af array

- **Kø.** Kø med **kapacitet** N .
- **Datastruktur.**
 - Array $Q[0..N-1]$.
 - Index **head** i arrayet Q .
 - Index **tail** i arrayet Q .
 - Tæller **count** (tal mellem 0 og N .)

- **Operationer**
 - **ENQUEUE(x):** Tilføj x på plads **tail** i Q , forøg **count** og forøg **tail** **cyklisk** med 1.
 - **DEQUEUE():** Returner $Q[\text{head}]$ og opdater **count** og opdater **head** **cyklisk**.
 - **ISEMPTY():** Er **count** lig med 0? (sand/falsk.)
 - Check for overløb og underløb.
- **Eksempel:** ENQUEUE(7) ENQUEUE(34) ENQUEUE(59) DEQUEUE()

Implementation af kø ved hjælp af array

- Tid

- ENQUEUE i $\Theta(1)$ tid,
- DEQUEUE i $\Theta(1)$ tid,
- ISEMPY i $\Theta(1)$ tid.

- Plads

- $\Theta(N)$ plads.

- Ulemper

- Kapacitet N kendt fra start.
- Spilder plads når $|S| \ll N$.

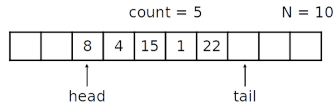
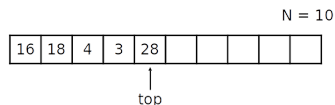
- **Stak.**

- Tid: PUSH, POP, ISEMPTY i $\Theta(1)$ tid,
- Plads: $\Theta(N)$, hvor N er kapaciteten.

- **Kø.**

- Tid: ENQUEUE, DEQUEUE, ISEMPTY i $\Theta(1)$ tid,
- Plads: $\Theta(N)$, hvor N er kapaciteten.

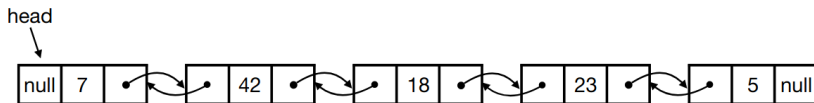
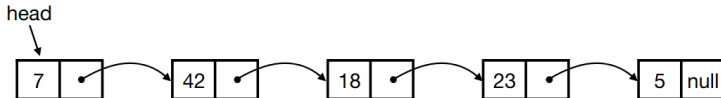
- **Udfordring:** Kan vi komme ned på lineær plads og samme tid?

- Datastrukturer
- Stakke og køer
- Hægtede lister
- Dynamiske arrays

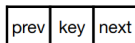
- Hægtede lister

- Datastruktur til at vedligeholde en **dynamisk** sekvens af elementer i lineær plads.
- Rækkefølge af elementer bestemt af referencer/pegere kaldet **hægter**.
- Effektiv at indsætte eller fjerne elementer eller sammenhængende dele af elementer.
- **Dobbelt-hægtede** eller **enkelt-hægtede**.

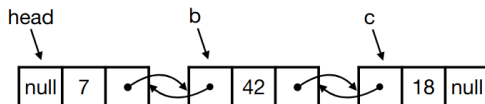
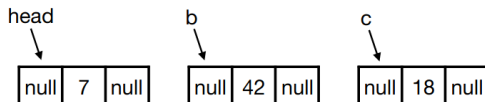

- Dobbelthægtede lister i Java

```
class Node {  
    int key;  
    Node next;  
    Node prev;  
}
```



```
Node head = new Node();  
Node b = new Node();  
Node c = new Node();  
head.key = 7;  
b.key = 42;  
c.key = 18;  
head.prev = null;  
head.next = b;  
b.prev = head;  
b.next = c;  
c.prev = b;  
c.next = null;
```


- Operationer:

- SEARCH(head, x): Returnér knude med værdi x i listen, eller `null` hvis den ikke findes.
- INSERT(head, x): Indsæt knuden x i starten af listen, returner ny head.
- DELETE(head, x) Slet knude x i listen.

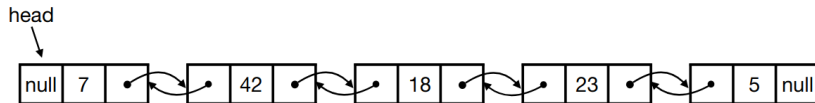
Hægtede lister – operationer i Java

```
Node Search(Node head, int value) {  
    Node x = head;  
    while (x != null) {  
        if (x.key == value) return x;  
        x = x.next;  
    }  
    return null;  
}
```

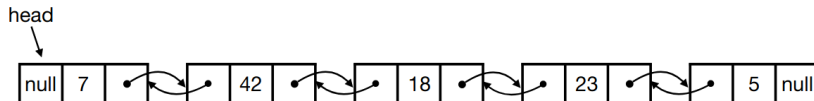
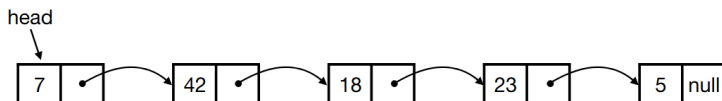
```
Node Delete(Node head, Node x) {  
    if (x.prev != null)  
        x.prev.next = x.next;  
    else head = x.next;  
    if (x.next != null)  
        x.next.prev = x.prev;  
    return head;  
}
```

```
Node Insert(Node head, Node x) {  
    x.prev = null;  
    x.next = head;  
    head.prev = x;  
    return x;  
}
```

Opgave: Lad p være en ny knude med værdien 10 og lad q være knuden i listen med værdi 23. Håndkør `Search(head,18)`, `Insert(head,p)` og `Delete(head,q)`.

Hægtede lister – tid

- Tid

- SEARCH: $\Theta(n)$ tid.
- INSERT: $\Theta(1)$ tid.
- DELETE: $\Theta(1)$ tid.

- Plads

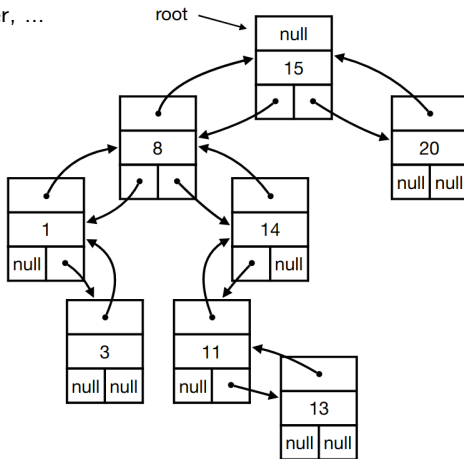
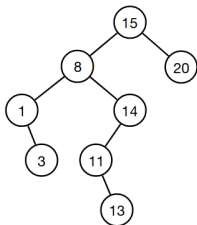
- $\Theta(n)$ plads.

- **Opgave:** Implementere stakke og køer ved brug af hængtede lister.
- **Stak** En dynamisk sekvens (stakken) S under
 - $PUSH(x)$: tilføj element x ,
 - $POP()$: fjern og returner det nyeste element i S ,
 - $ISEMPTY()$: er stakken tom? (sand/falsk.)
- **Kø** En dynamisk sekvens (køen) Q under
 - $ENQUEUE(x)$: tilføj et nyt element til Q ,
 - $DEQUEUE()$: fjern og returner det ældste element i Q ,
 - $ISEMPTY()$: er køen tom? (sand/falsk.)

- Stak eller kø med n elementer implementeret via hægtede lister.
- **Stak.**
 - Tid: PUSH, POP, ISEMPTY i $\Theta(1)$ tid,
 - Plads: $\Theta(n)$.
- **Kø.**
 - Tid: ENQUEUE, DEQUEUE, ISEMPTY i $\Theta(1)$ tid,
 - Plads: $\Theta(n)$.

Hægtede lister

- **Hægtet liste** Flexibel datastruktur til at vedligeholde en sekvens af elementer i lineær plads.
- Andre hægtede datastrukturer:
Cykliske lister, træer, grafer, ...

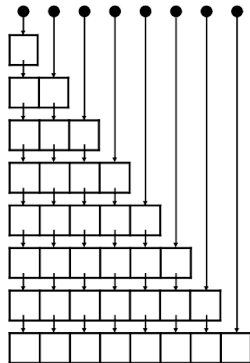

- Datastrukturer
- Stakke og køer
- Hægtede lister
- **Dynamiske arrays**

- **Udfordring:** Kan vi implementere en stak effektivt med et array/arrays?
 - Behøver vi fastsætte en øvre grænse på antallet af elementer?
 - Kan vi komme ned på lineær plads og konstant tid?

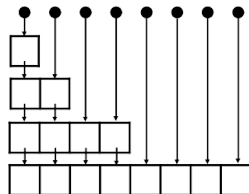
- **Mål:**
 - Implementer stak ved brug af arrays i $\Theta(n)$ plads, hvor n er antallet af elementer.
 - Hurtige operationer.
 - Først: fokus på PUSH.
- **Løsning 1**
 - Start med array af størrelse 1.
 - PUSH(x):
 - opret nyt array af størrelse $+ 1$
 - flyt alle elementer over i det nye array
 - slet gammelt array.

- Start med array af størrelse 1.
- $\text{PUSH}(x)$:
 - opret nyt array af størrelse $+ 1$
 - flyt alle elementer over i det nye array
 - slet gammelt array.
- **Tid:** samlet tid for n gange PUSH ?
 - Det i 'te PUSH tager $\Theta(i)$ tid: Bygge et array af størrelse i og flytte $i - 1$ elementer.
 - **Samlet tid:** $1 + 2 + 3 + 4 + 5 + \dots + n = \Theta(n^2)$.
- **Plads:** $\Theta(n)$.
- **Udfordring:** smartere løsning?

- **Ide:** Kun kopiere en gang imellem.
- **Løsning 2.**
- start med array af størrelse 1.
- **PUSH(x):**
 - Hvis arrayet er fyldt op,
 - Opret nyt array i **dobbelst størrelse**.
 - Flyt elementer til det nye array.
 - Slet gammelt array.
 - Tilføj x til arrayet (dette er der plads til).

- Start med array af størrelse 1.
- PUSH(x):
 - Opret nyt array i **dobbelt størrelse**.
 - Flyt elementer til det nye array.
 - Slet gammelt array.
- **Tid:** samlet tid for n gange PUSH?
 - Det 2^j 'te PUSH tager $\Theta(2^j)$ tid: Bygge et array af størrelse 2^{j+1} og flytte 2^j elementer.
 - Alle andre PUSH: $\Theta(1)$ tid.
 - **Samlet tid:**
 $1 + 2 + 4 + 8 + \dots + 2^{\log_2 n} + n = \Theta(n)$.
- **Plads:** $\Theta(n)$.

- **Stak** med dynamisk array.
 - n PUSH operationer i $\Theta(n)$ tid og plads.
 - Kan udvides til n PUSH, POP, IEMPTY-operationer i $\Theta(n)$ tid.
 - Køretiden er **amortiseret** $\Theta(1)$ per operation. Det betyder, at selv om *en* operation kan tage lang tid, vil **enhver** sekvens af k operationer tage $\Theta(k)$ samlet tid.
 - Med snedige tricks kan løsningen **deamortiseres** til $\Theta(1)$ værste-faldskøretid per operation.
- **Kø** med dynamisk array.
 - Samme resultater som for stak.
- **Global genbygning**.
 - Dynamisk tabel er eksempel på global genopbygning (global rebuilding).
 - General teknik til at gøre statiske datastrukturer dynamiske.

Datastruktur	PUSH	POP	ISEMPTY	Space
Array med kapacitet N	$\Theta(1)$	$\Theta(1)$	$\Theta(1)$	$\Theta(N)$
Hægtet liste	$\Theta(1)$	$\Theta(1)$	$\Theta(1)$	$\Theta(n)$
Dynamisk array med simpel udvidelse	$\Theta(n)^\dagger$	$\Theta(1)^\dagger$	$\Theta(1)$	$\Theta(n)$
Dynamisk array med fordobling	$\Theta(1)^\dagger$	$\Theta(1)^\dagger$	$\Theta(1)$	$\Theta(n)$

†: amortiseret.

- Datastrukturer
- Stakke og køer
- Hægtede lister
- Dynamiske arrays